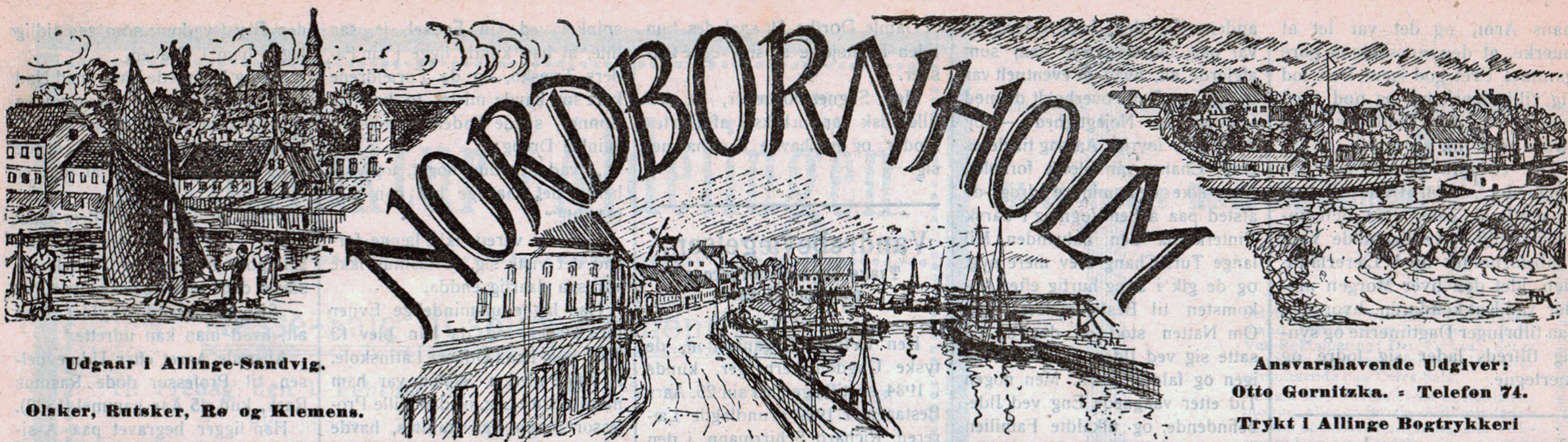

Udgaar i Allinge-Sandvig.
Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Ud giver:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 362 Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø. Forretningsann. 8 - Fredag den 25. Januar Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret senest 2 Dage før Bladet udgaar. 1935

Dronningens Halsbaand.

Begivenheden fandt Sted fire Aar før den store Revolution, og selv om man maaske ikke kan sige, at den blev som en Epilog til den store Omvæltning, saa maa den dog betegnes som et af de frygteligste Stød for det franske Monarki, og de Stemninger og Forhold i Folket, der afslørede ved denne Lejlighed lod ane, hvad der gærede i Folket, og hvad det kunde komme til.

Da Marie Antoinette kom paa den franske Trone, ejede hun kun faa Smykker af større Værdi, og hun satte heller ikke Pris paa kostbare Juveler. Med sin udprægede Smag og Kunstsans foretrak hun et enkelt, kunstnerisk forarbejdet Smykke for Juveler af stor Værdi. Det var derfor i sig selv mærkeligt, at de to Hofjuvelerer Böhmer og Bassange en Dag kunde indfinde sig paa Slottet og præsentere Kong Ludvig den sekstende et Brillant-halsbaand, som de forlangte den fabelagtige Pris af 1,600,000 Fr. for. Stenene var vel overmaade fint slebne og af stor Skønhed og Værdi, men Indfatningen var temmelig plump, og det hele lignede mere et Seletøj for en orientalsk Herskers Hest end et Halsbaand for en Dronning. Ludvig den Sekstende var imidlertid ikke begavet med kunstnerisk Sans, han saa kun Stenenes vidunderlige Skær, og han lovede at købe Smykket, hvis Dronningen syntes om det.

Men Marie Antoinette afslog det bestemt. Man var da i Krig med Amerika, og Dronningen sagde: »Vi har mere Brug for Krigsskibe end for Halsbaand«. Kongen gik da tilbage til Böhmer og Bossange, fortalte dem, at Dronningen ikke vilde have Smykket, og gav dem det tilbage.

For de to Juvelerer var det et haardt Slag, de havde sat hele deres Formue i Halsbaandet, de havde endogsaa laant Penge til Aagerrenter for at købe nogle af Stenene, og de forsøgte forgæves at faa Smykket solgt ved et andet af de europæiske Hoffer.

Marie Antoinette havde fuldstændig glemt Halsbaandet, da Böhmer en Dag i 1785 forlangte og fik Audiens hos hende. Han kastede sig paa Knæ for Dronningen, han erklærede grædende, at han var ruineret, og han tryglede hende om at købe Smykket. Hvis hun ikke købte det, vilde han drukne sig i Seinen. Men Dronningen blev med Rette vred over denne Paatrængenhed, hun bød Juveleren at gaa og afbrød fra dette Øjeblik enhver Forbindelse med ham. Hvor forbavset maatte hun ikke blive, da hun faa Maaneder efter fik

et Brev fra Böhmer, hvori han skrev de mystiske Ord: »Nu tilhører Verdens skønneste Smykke Verdens skønneste Dronning.«

Der var ved det franske Hof altid fuldt af Intriganter og Rænkesmede. Marie Antoinette frygtede med Rette en Kabale, og hun sendte sin Hofdame Campan til Böhmer for at faa en Forklaring. Böhmer smilede først hemmelighedsfuldt, men saa erklærede han til Madame Campan at Dronningen blot havde villet holde Købet hemmeligt, og at hun derfor havde ladet Kardinal Rohan købe Smykket for hende.

Nu var hun vis paa, at der var spundet en frygtelig Intrige mod hende. Kardinal Rohan var hendes bitreste Fjende, han havde i ti Aar været forvist fra Hoffet, og det var ingen Hemmelighed, at han bagtalte hende overalt. Rohan blev kaldt op paa Slottet, han blev taget i Forhør af Kongen og Dronningen, og her udviklede han sig i saa mange Modsigelser, at Kongen endnu samme Dag lod ham kaste i Bastillen. Men forinden havde Kardinalen faaet Tid til at sende sin Sekretær et Brev, i hvilket han paalagde ham at brænde alle Breve og andre Papirer i Kardinalbogen. — Louis de Rohan, Hertug og Kardinal Biskop af Strassbourg, den franske Kirkes øverste Prælat nød ikke noget videre godt Ry. Han havde været blandet ind i forskellige uhyggelige Affærer, og han havde ofte mere end mistænkelige Personager til Omgangsfæller. Han brændte af Begær efter at komme til Hoffet, hvorfra han saa længe havde været forvist, og han søgte en Lejlighed til atter at erhverve sig Kongeparrets Naade. Men af hvem skulde han benytte sig? Paa dette Tidspunkt var det, at en vis Madame de la Motte tilbød sin Hjælp. Hun paastod at være en af Dronningens fortrolige, og Kardinalen troede hende. De la Motte var i Virkeligheden en Bedragerske, der sammen med en forhenværende Gendarm Reteaux de Villette levede af Falsknerier.

Dette værdige Par fattede nu den dumdristige Plan at faa Halsbaandet fra Böhmer under Paaskud af, at Rohan skulde købe det til Dronningen, derpaa sælge Stenene enkeltvis og leve Resten af deres Liv af Udbyttet. Rohan skulde indbildes, at Dronningen vilde tage ham til Naade igen, hvis han vilde vise hende forskellige Tjenester, og for at faa Rohan til at tro det, vilde man benytte sig af Dronningens nok som bekendte bestandige Pengeforlegenhed. Planen, man gik frem efter, og som lykkedes alt for godt, var følgende:

Vinterstemning.

Først skrev Reteaux de Villette en Del Breve i Dronningens Navn til de la Motte, og i disse Breve erklærede Dronningen, at Rohan snart igen skulde faa en Indbydelse til Hoffet. Derpaa udstedte den samme Reteaux de Villette i Dronningens Navn et Laanebevis paa 150,000 Franks. Rohan betalte Pengene til de la Motte, og hun og hendes Ven levede i nogen Tid i Herlighed og Glæde for Pengene. Derpaa fortalte man ham, at Dronningen ønskede at købe Böhmers Halsbaand, men at hun ikke turde det for Folkesnakken, der altid bebrejdede hendes Ødselhed og fordi hun ikke havde Pengene. Rohan skulde saa købe Smykket, overlevere det til de la Motte og faa Pengene af Dronningen i fire Afdrag paa 100,000 Franks hver. Som Bevis for Rigtigheden heraf, vilde Marie Antoinette give Rohan et Stævnemøde i Slots-parken i Versailles. Rohan har til dette Øjeblik været i god Tro, og nu opførte de la Motte en kostelig Historie. Rohan blev skjult i et Budskads, og de la Motte udklædte nu en Skuespillerinde Monble Olive, der havde en stor Lighed med Marie Antoinette, som Dronningen, og førte hende om Aftenen hen til Budskadset, hvor Oliva kastede en Blomst til den henrykte og dybt bukkende Kardinal. Den 29. Januar købte Rohan saa i Dronningens Navn hos Böhmer og Bossange Halsbaandet for 1,600,000 Franks. Juvelererne udstedte en Kvittering, som de la Motte fik, og som den 1. Februar kom tilbage med Dronningens Underskrift. Det var Reteaux, der paa ny havde bevist sin Dygtighed i at skrive falsk. Baade Böhmer og Bossange var overbevist om, at Dronningen nu havde Smykket, og de var ogsaa meget forbavsede, da de ved den næste Hoffest konstaterede, at Marie Antoinette ikke bar det. Det havde sine gode Grunde.

De la Motte og Reteaux var i Færd med at sælge Stenene enkeltvis, men det gik ikke saa hurtigt, som de havde tænkt; de kunde altsaa ikke flygte, og imedens nærmede den 1ste August sig, hvor de første 400.000 skulde betales. Kom det til en Forklaring, vilde de være opdagede og fortabte. Reteaux skrev altsaa et nyt falsk Brev til Rohan, i hvilket Dronningen bad om Henstand til 1ste Oktober. Kardinalen bøjede sig, men faa Dage efter fik han tilfældig Dronningens virkelige Haandskrift at se. Han forstod da, at der forelaa et kæmpemæssigt Bedrageri, og da han forhørte de la Motte, maatte hun gaa til Bekendelse.

Det var en Afgrund, der her aabnede sig for Rohan. For det første var hans Haab om atter at komme til Hoffet udsøgt, og dernæst vilde han blive til Latter og Spot for hele Verden for sin Lettroenhed, naar Sagen blev bekendt. Falskneriet var nemlig saa plump gjort, at enhver anden hurtigt vilde have opdaget det. Reteaux havde bestandig skrevet Dronningens Navn som: »Marie Antoinette af Frankrig«, medens en fransk Dronning aldrig underskriver sig med andet end sit Navn. Dette var ogsaa beregnet af de la Motte, og hun og hendes Ven gjorde sig ikke engang Ulejligheden af et Flugtforsøg.

I Stedet for straks at lade de la Motte arrestere, lod Rohan Tiden gaa. Maaske har han ogsaa haft den djævelske Plan paa at forsøge paa at fremstille Dronningen som den virkelig skyldige. Böhmer, der stadig ingen Penge fik, blev nu urolig, og saa var det, at han skrev det omtalte Brev til Dronningen. Dagen efter sad Rohan i Bastillen, og hans Sag kom for Parlamentet, der da var Landets højeste Ret. Marie Antoinette var da ikke længere populær i Frankrig. De fortvivlede Pengeforhold i Lan-

det og Dyrtiden lagde hende og hendes Ødselhed til Last; man beskyldte hende for at ruinere Landet, og man paastod, at hun og Hoffet indsatte Dansemestre og Hofkavalierer i de vigtigste Enheder. Den dybe Uro i Folket varslende det kommende Uvejr. Ogsaa Parlamentet var hende fjendtlig stemt, og da det forstod, at en Frifindelse af Rohan vilde føles som et Slag for Dronningen, frifandt man ham virkelig og nøjedes med at dømme de la Motte og Reteaux de Villette til Galejerne. Da det saa lykkedes disse to at flygte fra Fængslet, var hele Frankrig overbevist om Dronningens Brøde. Hun havde bortødslet 1,600,000 Fr. medens Folket led Nød, og hun havde forsøgt at bedrage to Juvelerere for deres Penge. At de la Motte havde solgt Brillanterne for Dronningen, var der ingen Tvivl om. Marie Antoinette skreg forgæves sin Uskyldighed ud. Ingen troede hende. Rohan triumferede. Da han kørte bort fra Parlamentet efter sin Frifindelse, tiljublede Folket ham, og Paris' genlød længe af de grove Smædeord mod »Østrigerinden« mod Marie Antoinette.

Der var sikkert i denne skandaløse Sag intet at bebrejde Marie Antoninette. Men Historien om »Dronningens Halsbaand« blev stadig slynget hende i Ansigtet, ogsaa da hun sad arresteret i »Temple« og ventede Døden, og den blev en af de mange Anklager, der rettedes mod hende, og som tilsidst bragte hende og hele Kongehuset til Fald.

Uglen tæmmedes i Frihed.

—o—

Lærer Asger Kristensen, Sønderby, der er stor Fugleven, fik, fortæller Horsens Folketidende, en Gang sidste Sommer indfanget en Natugleunge, som han satte i Bur for at prøve, om han kunde tæmme den. Den fik straks Kælenavnet »Ulla« og blev trakteret med saa udsøgte Retter som Mus, Graaspurve og Kødstumper, men »Ulla« forholdt sig trods god Røgt og Pleje stadig meget reserveret og sad Dagen igennem ubevægelig paa sin Pind, ja, selv ud paa Natten gav den ikke andet Livstegn fra sig end en svag Rullen og enkelte Blik med de store, glasagtige Øjne. Intet syntes at interessere den indesluttede gravalvorlige Rovfugl, og en skønne Dag besluttede Læreren at lade den Fugl flyve i Forvisning om, at den saa han aldrig mere.

Stor var derfor Lærerens Overraskelse, da han et Par Dage efter fandt Uglen siddende uden for Køkkendøren. Ved Synet af Læreren fløj den straks op paa

hans Arm, og det var let at mærke, at den nu søgte at gøre gammel Uret god igen. Den lod sig villig kærtegne og nød med synlig Ro det Kødfoder, den straks efter fik serveret.

Der er nu forløbet over tre Maaneder, siden »Ulla« fik Lov at skøtte sig selv, men den ønsker stadig at vedligeholde Venskabsforholdet med Lærerfamilien, idet den hver Morgen møder ved Køkkendøren, hvor den saa tilbringer Dagtimerne og synlig tilfreds lader sig fodre og kærtegne.

Siamesiske Tvillinger.

—o—

For nogle Aar siden døde de „siamesiske“ Tvillinger Rosa og Josepha Blazek — der slet ikke var fra Siam, men fra Ungarn. De levede i Amerika, og der var det mærkelige, at den ene, Josepha havde været gift — hendes Mand faldt i Verdenskrigen — og havde et Barn. Barnet var en 11-aarig Dreng, som nu arver den betydelige Formue og det Gods, som Josepha efterlader sig — hun har tjent meget betydeligt ved Forevisning. Men skal Sønnen ogsaa arve Rosa, som ogsaa har betydelig Formue? Familien hævder, at han ikke skal arve sin Tante, men baade Læger og Jurister paa- staar, at Rosa paa en Maade ogsaa var Drengens Moder, idet hun f. Eks. ogsaa ammede ham, da han var lille.

Sammenvoksede Tvillinger er overhovedet ikke saa sjældent Fænomen, som mange tror. Litteraturen kender flere Hundrede Tilfælde. — Særlig kendte er to Neger søstre Millie og Christine, der døde ca. 30 Aar gamle. De blev i 1870, da de var 19 Aar gamle, undersøgte af Lægerne, som fandt, at de havde fælles Mavesæk, altsaa delvis fælles Fordøjelse. De var sammenvoksede fra lidt under Skulderbladene til et Stykke ned paa Overbenene. Men de bevægede Benene uafhængigt af hinanden og ernærede sig ved Varietéoptræden — hvor de dansede!

Mest berømt er dog Eng og Chang Bunker, der var Kinesere, men som ikke desto mindre altid betegnedes som de siamesiske Tvillinger, hvilken Betegnelse synes at være gaaet over paa alle sammenvoksede Tvillinger.

Mens Rosa og Josepha Blazek elskede hinanden indtil Døden, kan man sige, thi da Josepha var døds- syg sagde Rosa: „Hvis Døden tager Josepha, maa den tage mig med“, saa levede Eng og Chang i evig Kiv, fordi Eng hyppigt berusede sig. Engang henvendte de sig til deres Læge, Dr. Hollingworth, af hvem de begærede at blive adskilt, men han fraraadede dem det, skønt de erklærede, at de hellere vilde dø end leve sammen mere. Efter deres Død, da der blev foretaget Undersøgelse af Dobbeltliget, viste det sig, at Adskillelsen sikkert kunde være sket uden Fare for dem, thi kun deres Lever var forbundne. Eng var iøvrigt den, der mest energisk holdt paa Adskillelsen, thi, sagde han, Chang var et saa slet Menneske, at det var utaaleligt at leve sammen med ham altid. Særligt ulidelig blev det for Eng, da Chang i August 1870 blev lam i den ene Side, saa Eng nu ikke blot maatte døje den forøgede Irritabilitet, som herover opstod hos Chang, men han maatte ogsaa slæbe paa Changs halve Krop.

De var begge gifte og havde hver en Gaard. Hver 3. Dag flyttede de fra den enes Gaard til den

andens. Og den, hvis Gaard de var paa, skulde være den, som afgjorde alt, hvad de eventuelt var uenige om. Dette overholdt de med fuldkommen Nøjagtighed — og dette blev iøvrigt Aarsag til deres Død. Chang var blevet forkølet, men ikke destomindre drog de afsted paa aaben Vogn og i barsk Vinterklima den halvanden Mil lange Tur. Chang blev mere syg, og de gik i Seng hurtig efter Ankomsten til Bestemmelsesstedet. Om Natten stod de dog op og satte sig ved Ilden. De gik i Seng igen og faldt i Søvn. Men nogen Tid efter vaagnede Eng ved Ilde- befindende, og tilkaldte Familien — og man fandt da Chang død. Eng blev forskrækket, urolig, fik Feber, han klagede over Smerte og Dødsangst. Kold Sved bedækkede hans Legeme. I Løbet af en Time faldt han hen i en Døs, og han døde to Timer efter, at man havde fundet Chang død.

De efterlod sig Enker med henholdsvis 9 og 10 Børn, hvoraf flere endnu lever.

De tre Ønsker.

—o—

Et Steds i Jylland boede der — efter hvad der fortælles — for mange Aar siden en gammel Kone, der hed Dorthe. Hendes Hus laa oppe paa en meget høj Bakke, og det Vand, som Dorthe brugte i sin Husholdning, skulde hun hente i en Bæk nedenfor Bakken, hvilket var hende til meget Besvær, da hun plagedes meget af Gigt i Benene og havde ondt ved at gaa.

En Dag, da Dorthe saaledes var nede ved Bækken for at hente Vand, sprang der en Fisk i hendes Vandspand.

— Aah, der kan jeg nu faa mig et godt Maaltid Mad! udbrød Konen glad,

Men saa gav Fisken sig til at tale: — Gode, gamle Kone, vil du ikke nok lade mig komme ned i Bækken igen, saa vil jeg give dig tre Ønsker!

— Ja, har du Fiskehale — og dog alligevel kan tale — og dine Ord er til at tro paa, — saa skal du faa Lov til at gaa ned i Vandet, svarede Konen den mærkelige Fisk.

— Tre Ønsker giver jeg dig, — og de skal alle blive opfyldte! sagde Fisken, idet Dorthe slap den ud i Vandet igen.

Saa ønskede Konen først, at hendes Vandspand selv kunde hente Vand.

— Gaa, Spand — hent Vand! sagde hun, og straks begyndte Spanden at hoppe op ad Bakken.

— Der kan du se, dit første Ønske gik i Opfyldelse. Hvad har du nu som andet og tredje Ønske? spurgte Fisken, der opholdt sig i Bækken nær Konen.

Hun svarede:

— Jeg har slemt Brænde at kløve og ønsker derfor, at hvad jeg slaar paa, maa gaa nemt i Stykker. Og saa har jeg slemme Blaar at spinde, og derfor skal mit tredje Ønske være, at hvad jeg rykker i, maa blive langt.

— Paa min Fiskeære, — dine Ønsker opfyldt skal være, sagde Fisken og dukkede ned i Bækken.

Da Dorthe kom hjem og saa Vandspanden staa fyldt paa sin Plads, slog hun af Glæde og Forbauselse sin Haand ned mod sit ene Ben; men saa slog hun Benet i Stykker.

Den arme Kone laa nu og græd; hun vilde da pudse sin Næse, men hun tog et temmelig langt og fast Tag i Næsen, og før hun vidste af det, havde hun drejet og rykket den om paa Ryggen.

Gamle Dorthe fik saaledes kun liden Fornøjelse af sine egne Ønsker.

Men Sagnet fortæller, at den lille Fisk var forhekset af Dortes Moder, og nu havde den hævnnet sig.

Vandrebevægelsen.

Tyske Ungdomsherberger gennem 25 Aar.

—o—

Den vældige Organisation, de tyske Ungdomsherberger, kunde i 1934 se tilbage paa sin 25. Aars Bestaaen. I 1909 grundlagde Læreren, Richard Schirrmann, i den lille westfalske By Altena, de tyske Ungdomsherberger, en Organisation, der siden skulde tage Opsving, som næsten savner noget Sidestykke. „Rigsforbundet af tyske Ungdomsherberger“, der blev stiftet i 1919, ejer nu over 2000 Ungdomsherberger, spredt som et Net ud over hele Tyskland, saaledes at de unge nu kan vandre hvorhen de vil, uden nogensinde at behøve at frygte for at komme til at savne Natlogis. De tyske Ungdomsherberger har i 1934 haft næsten 5 Millioner Overnatninger. Det kan derfor ikke forundre nogen, at den store Sukces, som de tyske Ungdomsherberger har haft, ogsaa har bevirket, at andre Lande har faaet Øjnene op for den store Betydning, som Vandrebevægelsen har for hele Ungdommens Sundhed og kulturelle Udvikling, og navnlig efter Krigen, begyndte mange europæiske Lande at organisere Vandrebevægelsen efter tysk Mønster. I Holland opstod allerede i 1928 et Net af Ungdomsherberger, der nu i 1934 er vokset til 68 moderne Hjem. Ligeledes blev der i Belgien, Danmark, England, Frankrig, Irland, Norge, Polen, Schweiz, Tjekoslovakiet m. fl. — ialt 18 Stater — indrettet Ungdomsherberger efter tysk Mønster, som nu staa til Disposition for vandrende Ungdom af alle Nationer. Selv New Zealand har i Dag et udmærket Net af Ungdomsherberger.

Denne vældige Udvikling af Vandrebevægelsen i Europa har ogsaa ført til et nærmere Samarbejde mellem Landene; takket være Hollænderen Deelens Initiativ blev i Amsterdam 1932 holdt den første Kongres af Repræsentanter for alle Landes Ungdomsherberger, og en næste Kongres fulgte i 1933 i Bad Godesberg ved Rhinen. Dens vigtigste Opgave var at skabe et internationalt Arbejdsfællesskab mellem alle Ungdomsherberger, og til Formand for denne Organisation blev Alderspræsidenten for de tyske Ungdomsherger, Richard Schirrmann, valgt. Som international Sekretær blev Hollænderen Deelen valgt, og som Medlem af Bestyrelsen blev bl. a. valgt Sekretæren for de engelske Ungdomsherberger, St. John Catchpool.

Vandrebevægelsen har en umaa- delig stor Betydning fordi alle Landes Ungdom, takket være de billige Herberger, har faaet Raad til at rejse og lære hinanden at kende, et Kendskab, der er et Skridt fremad mod den Forstaaelse mellem Nationerne, der alene kan bringe de gode Tider tilbage.

Rasmus Rask.

—o—

Rasmus Christian Rask er Navnet paa Danmarks største Sprog- gransker.

Han blev født 1787 i Landsbyen Brændekilde paa Fyn. Faderen var en fattig Husmand og Skræder. Rasmus var meget svag og

spinkel ved sin Fødsel, ja, saa lille, at han kunde ligge i sin Faders Træsko, og da Forældrene kort før havde mistet to kraftige Sønner, sagde Faderen om den spinkle Dreng:

„Hvad der duer noget, tog Vorherre; det daarlige lod han mig beholde.“

Men det varede ikke længe, før end det viste sig, at Rasmus ikke var saa daarlig endda.

Han lagde ualmindelige Evner for Dagen, og da han blev 13 Aar, kom han i Odense Latinskole. At følge med i Skolen var ham nærmest en Leg, og den „lille Professor“, som han kaldtes, havde da heller ikke nok i de Opgaver, som Skolen stillede ham. Nej, han studerede paa egen Haand, mest fremmede Sprog.

Saaledes kom hans Lærer, Korrektor Block en Dag op paa hans Værelse og fandt ham siddende med en stor Del Bøger omkring sig.

„Hvad er det, Du læser der,“ spurgte han.

Rask svarede da: „Det er kun lidt Islandsk, jeg lærer mig selv.“

1807 kom Rask til København som Student. Det kneb svært for ham at slaa sig igennem. Hjemme fra kunde han ikke faa Hjælp.

N. M. Petersen fortæller, hvor smaat Rask havde det de første Aar, han opholdt sig i Hovedstaden: „I de første Aar levede han hele Dagen af tørt Saltbrød og Vand; kun sjældent kunde han gøre sig til Gode med en Ret varm Mad; naar dette endelig var nødvendigt, gik han om Aftenen — sædvanlig med en gammel Kavaj paa, da han undsaa sig ved sin Trang — ned i en Kælder, hvor han kunde faa en saadan Ret for 5 Skilling.“

Naar en af hans unge Venner besøgte ham om Aftenen, og han dog gerne, naar Spisetiden kom, vilde byde ham noget, saa kom atter den gamle Kavaj frem; han gik ud og hentede i et Tørklæde nogle varme Kartoffler; disse med lidt Salt til udgjorde hele Aftensmaaltidet, men krydredes med desto kraftigere aandelig Føde.“

Trods det, at han led Sult og Nød, arbejdede han den hele Dag, og ofte den meste Nat med. Og han trængte dybere og dyb re ind i Sprogenes Natur og Sammenhæng. Han havde stor Lyst til at komme ud at rejse; men desværre havde han jo ingen Penge. Dog lykkedes det endelig for ham at faa Understøttelse, og 1813 rejste han til Island. Her havde han en Ungdomsven ved Navn Helgesen, som var Præst. At Rask allerede da var godt inde i Islandsk, beviser følgende Historie:

Da han kom til Helgesens Præstegaard, var han klædt paa som en islandsk Bonde, og han sagde, at han var fra Vestmannaerne med Brev til Præsten. Præsten troede virkelig, at han havde en indfødt for sig og blev først revet ud af sin Fejltagelse, da Rask gav sig til Kende.

Med stor Møje lykkedes det ham at faa skaffet Penge til Veje, saa han kunde foretage en Rejse til Asien, hvor han mente, at de nordiske Sprog havde deres Kilde.

Rejsen foregik 1816 og gik over Sverrig, Finland, Rusland, Kaukasus til Persien og Indien. Her opholdt han sig i to Aar og studerede Hindustiansk, Sanskrit, Kanarisk, Bengalsk, Singalesisk, Arabisk og Kinesisk.

1823 vendte han tilbage, men Rejsen havde til Tider været haard, og hans Helbred havde lidt et Knæk, som det aldrig forvandt. Han var saaledes engang blevet sparket af en Hest, og derved havde han vistnok faaet Spiren til

den Brystsygdom, som saa tidlig lagde ham i Graven.

Stadig kæmpede Rask med Nød og Fattigdom, og da Regeringen endelig kom i Tanker om at ud- nævne ham til Professor, sagde han: „Jeg frygter for, at det er for sildet!“

Kort før havde han ellers faaet Tilbud om en Professorplads i Edingburgh; men han havde afslaaet dem med de bekendte Ord: „Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette.“

Allerede Aaret efter Udnævnelsen til Professor døde Rasmus Rask, kun 45 Aar gammel (1832).

Han ligger begravet paa Assistentskirkegaarden i København, hvor der er rejst et Mindesmærke paa hans Grav. Der findes 4 Indskrifter paa den, affattede i de Sprog, som han særlig havde studeret:

Arabisk: Sandheden er klar, men det falske er dunkelt.

Sanskrit: Der gives ingen Ven, som kan lignes med Virksomhed, hver, der arbejder, synker ikke hen.

Islandsk: skrevet med Runer langs Siderne og foroven: Vil du være fuldkommen i Kundskab, da lær alle Tungemaal, men glem dog ikke dit eget.

Dansk: Sit Fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette.

Fra Uge til Uge.

—o—

A. S. G.

Hvorfor skal Gymnastikken nu atter have en af sine daarlige Perioder? Det er næsten altid efter Julen, at det tynder ud i Rækkerne. Men nu skal der tages fat for Alvor, saa man kan faa en ordentlig Opvisning til Paaske. Det skulne ikke gerne være saadan at Gymnasterne 14 Dage før skal til at træne haardt til denne forventede Opvisning. Mød op nu, saa der kan blive samme Tilslutning, som i Efteraaret.

Fra i næste Uge gaar Gymnastikken som tidligere, med de samme Mødeaftener.

Per.

Martha Eggerth

og Ivan Petrowitch spiller Hovedrollerne i „Blomsten fra Hawaii“, som Biografen fremviser i denne Uge. Det er en Operette, begaaet af den bekendte Komponist, Poul Abraham, der er blevet berømt for Operetten i „Viktoria og hendes Husar“. Filmen er fyldt af gode Melodier, som f. Eks. „My golden Baby“ og „Blumen von Hawaii“, skønne Naturbilleder og muntre Indfald, og stor Succes har Berliner Operaens Tenor Hans Fidesser som en hawaiiisk Prins.

Dødsfald.

Vognmand Chr. Jacobsen, Allinge, har haft den Sorg at miste sin Hustru, Laura Kristine Jacobsen, som døde i Onsdags efter længere Tids Sygeleje. Afdøde,

Manufaktur - Afdelingen

Masse-Salg til smaa Kronepriser!

Til Fredag den 1. Februar Kl. 8 er det hele tilrettelagt saaledes, at Ekspeditionen kan foregaa glat.

Vi har ingen gamle Varer, men ved Status-Opgørelsen bliver der altid lagt Varer til Side, som sælges særlig billigt ved det aarlige Udsalg.

Vi gentager: Stor kontant Rabat paa alle Køb — Uldgarn undtaget.

Nordlandets Handelshus ALLINGE

der gennem 50 Aar blev sin Mand en trofast og god Hustru, og sine Børn en opofrende Moder, var født paa Dyndegaard i Nyker.

De kommunale Valgsteder

efter hvilke det forestaaende Valg til Aamtsraadet foretages, er fremlagt paa Raadhuset i Allinge, for Sandvigs Vedkommende i Sandvig gl. Raadstue.

Friluftsskuespil.

Direktør Gregaard, Folketeatret, Kbh. vil, efter Opfordring af Hotelejer Koch og andre turistinteresserede, i den kommende Sæson spille en Friluftskomodie paa Hammershus Slotsruiner. Stykket er skrevet af Kapt. K. E. S. Koefoed og handler om Bornholms Befrier, den gæve Jens Kofoeds Indtagelse af Hammershus 1658.

Vi er ikke i Tvivl om at Direktør Gregaard er den rette Mand til at sætte et saadant Friluftsskuespil i Scene, og det historiske Spil med de ærværdige Ruiner som Baggrund, vil antagelig samle en mægtig Tilskuerskare, saavel Bornholmere som Turister.

Glem ikke

at De billigst og bedst faar Deres Forretnings- og Foreningstryksager hos os. Vi er altid til Deres Tjeneste med Priser og Tilbud.

Har De tænkt over, hvor meget et smukt udført Ark Brevpapir betyder? Vi giver gerne Udkast - selvfølgelig gratis

Gornitzka's Bogtrykkeri

8 Kr. Permanent. 8 Kr.

Udsalg kan vi jo ikke holde, men i Tiden fra 25. Januar til 15. Marts i Aar har vi nedsat Prisen paa Permanentbølgning fra Kr. 12.50 til kun 8 Kr. (alt iberegnet) og mod Aflevering af denne Annonce. — **Klip ud!**

Barber Johs. Larsen.
Tlf. Allinge 53.

Ny Sending knuste, rene, særlig store Kalkskaller til Hønsene

anbefales i Sække a 50 Kilo — og disse sælges til samme Pris.

Nordlandets Handelshus.

Ligesom i tidligere Aar vil vi ogsaa til 1ste Februar tilrettelægge et Udsalg af

Porcelæn, Glasvarer, Isenkram

til rigtige smaa Priser. — Her kommer alle Husholdningsartikler frem, og ligesaa alle Slags Værktøj, Kul-kasser, Skovle og alle Redskaber.

Altsaa særlig godt Køb i Februar Maaned.

Nordlandets Handelshus.

Mit store aarlige Udsalg fortsættes stadig, og der er endnu en Del gode Rester til halv Pris. — Se Vinduerne med de billige Frakker. Husk, at jeg giver 20 pCt. Rabat paa al Konfektion under Udsalget. Uld og Klude byttes med Varer til højeste Pris.

ALLINGE MESSE Th. Holm.

STAMMERSHALDE

er aabent hele Aaret * Billiard til fri Afbenyttelse

Vort store aarlige Udsalg

begynder Mandag 21. Januar. Masser af Fodtøj sælges til langt under den virkelige Værdi.

Se Vinduerne!

Bemærk Priserne!

Carl Larsen's Skotøjsforretning

VESTERGADE

ALLINGE

Endnu haves Restoplag af

Hammershus Birks Historie

som sælges til en Pris af 2 Kr.

Faas i Boghandelen og i Allinge Bogtrykkeri.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865. **Chr. Dideriksen, Rønne.** Tlf. 865.

Indbinding af Bøger - Protokolfabrik - Papirvarer

1. Kl. Arbejde - Rimelige Priser - Hurtig Levering

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Vil De forøge Deres Omsætning?

Selvfølgelig, det vil enhver Forretningsmand - men hvordan lader det sig gøre? Ved Reklamering! Den Tryksag, der er smukt og moderne udført, vil altid virke stimulerende paa Deres Salg.

Et fikt lille Reklamekort, et Reklameblotting eller en Brochure vil minde Publikum om Deres Forretning eller Virksomhed, og om Fordelen der er ved at købe hos Dem - og det er slet ikke dyrt!

Lad os udarbejde Dem et Forslag

og give et Tilbud; vor Erfaring staar til Deres Raadighed. — det er Telefon 74.

Gornitzka's Bogtrykkeri Allinge

Biografen.

Fredag og Søndag Kl. 8.

Blomsten fra Hawaii.

En straalende Operettefilm med populære Melodier. I Hovedrollen Martha Eggerth og Ivan Petrovitch

Ekstra: En Rhintur.

Med Rutedamper

Søndag kommer

Nye store Jaffa Appelsiner

do. Valencia do.

do. Messina Citroner

Nye tørrede Frugter,

som sælges billigst muligt.

Nordlandets Handelshus.

Varm Blodpølse

faas Fredag Middag.

Johanne Hansen, Lindepl.

BRODERIER

Udsalget begynder
Lørdag den 26. Januar.

Emilie Madsen ALLINGE

Undertegnede har fra 1. Januar begyndt en

S Y S T U E

hos Skrædder **Jens Nielsen** Rutsker, og anbefaler mig til de ærede Kunders Velvilje.

Laura Nielsen.

Tak for udvist Deltagelse ved vor kære Fader M. J. Forslunds Begravelse.

Børnene.

Til 1. Februar søges en
flink Pige
fra et godt Hjem paa Hammersholm. Tlf. Sandvig 23.

Allinge.

Renovationskørsel

besørges meget billigt. Tlf. 124 v.

C. C. Andersen.

Vi sender Dem

„Nordbornholm“
hver Uge.

Tænk ogsaa paa os, naar De har et eller andet at avertere.

Moderne

Ure

Væg-
Consol-
Nips-
Vække-

Conrad Hansen

Allinge Ur- og Guld-
smedeforretning

Tlf. 140

Bryllupsange

og Festsange

hurtigt og billigt

Allinge Bogtrykkeri

Varm Blodpølse

faas hver Fredag Middag.

Dina Sørensen, Allinge.

Til Vintersprøjtning af Frugttræer

anbefales
Triumf special og Carbokrimp
der dræber Æg af Insekter, Tæger og rødt Spind.

Ginge Sprøjter

og Tilbehør til samme fremskaffes omgaaende og sælges til Fabrikens Priser.

P. C. Holm,

Allinge.

Bestillingerne paa Kløver-, Græs- og Roefrø fra Nordlandets Handelshus maa være indleveret inden 1ste Februar — se 4. Side.

Et Parti Skotøj

udsælges meget billigt.

Bidstrup's Skotøjsforretning
Sandvig

Allinge Skæreri

anbefaler sig med al Skæring, Høvlning samt Salg af tørt Brænde i større og mindre Partier til billige Priser.

Tlf. 29. **Geert Hansen.**

Uddrag af Hammershus Birks Politi-Protokol.

Af Kapt. K. E. S. Koefoed.

Fortsat fra forr. Nr.

4. Nov. 1801 holdtes der Forhør i en Tyverisag. Et goldt Faar og et Vædderlam var stjaalet fra Anders Hansen Krack (ved Slottet). Peder Jensen Rags Hustru tilstod at hun sammen med og efter Tilskyndelse af Grete Hansdatter havde begaaet Tyveriet om Natten. De havde stjaalet Faaret og Lammet fra Faarehuset og bragt disse til deres Hus lige overfor, hvor de havde slagtet dem og kogt Suppe paa noget af Kødet. Resten bragte de Dagen efter til Sandvig, hvor Hans Bohns Hustru fik det i Forvaring. De fik dog ogsaa 1 Mark og 9 Skilling, hvorfor de købte 1/2 Pot Brændevin, som de straks drak sammen. Konen undskyldte sig med, at hendes Mand var værkbruden. De havde 6 Børn, og hun ernærede dem og sin Mand med Spinderokken og Betleri; desuden var Krack hendes Mostermand. Grete Hansdatter var et løsagtigt Fruentimmer, uægte Barn af Anikke Ærrists i Hasle.

Anders Krack (ved Slottet) møder og vurderer det gulte Faar til 2 Rdl. og Lammet til 1 Rdl., hvilket Retten finder billigt. Han vil ikke modtage Resterne af Kødet, men forære det til Tyven og frafalder Tiltale (god Nabo og Slægtning!).

Et Orlogsskib har indmeldt, at Fyret en Nat har været slukket. Konstabel Hans Winberg vidner sammen med Vagtmandskabet paa „Hammervagten“, at det var tændt den paagældende Nat.

1804. Byens Formand, Hans Hillebrandt, forbyder Niels Larsen at meje paa „Byernes Frihed og Fortoug.“

Hans Hansen Hillebrandt g. m. Kristine (død 1814) døde 1825 og efterlod sig 4 Døtre.

Karen g. m. Hans Jørgen Holm, Allinge. Kristine g. m. Nicolaj Holm, Allinge. Martha g. m. Niels Johansen Holm, Allinge. Catrine død (efterladt sig Sønnen Hans Henrik og 3 Døtre). Margrete g. m. Hans Hansen, Allinge.

Ole Hansen (norden Aaen) i Allinge anklages for at have for-givet sin Kone med Rottekrudt. Kl. 11 var hun frisk og var i Haven og plukkede Ærter, hvoraf hun spiste nogle. Siden fik hun Opkastning og Klemmelse og døde under store Smerter Kl. 6 om Aftenen. Hun havde blaa og sorte Pletter paa hele Kroppen, Bugen var grøn og hun var sortpletet op langs Laarene. Afdødes Søster Kristine Rasmusdatter g. m. Hans Erichsen i Allinge, Ole Hansens Søster Karen Hansdatter g. m. Hans Pedersen i Allinge og Ellen Niels Sahlgrøns havde set til hende.

Ole Hansen kom hjem fra Vrag Kl. 8 om Morgen og fik sit Morgenmaal af Sild og Suemælk. Han havde et daarligt Rygte og levede ikke godt sammen med sin Hustru. Han tilstod at have købt Rottekrudt hos Thor Berg efter Præstens Attest. Han havde brugt det til at smøre Svinene med for Lus og til at støbe Kugler i; men benægtede at have givet sin Kone deraf.

Rasmus Nielsen Hald var hans Svigerfader.

1806. Uendelige Forhør om Hørtveri fra Vrag. Det synes som om der er stjaalet af Hørrer under Medvirkning af den militære Vagt (Kongens Vagt) som forulempede „Bjergervagten“, der havde

Kontraopsigt med Vraggodset paa Bjergernes Vegne, da disse ejede en Femtedel af Godset. Hans Hillebrandt og Mogens Alling har en Nat set en Kone falde i en Brønd med en favnfuld stjaalet Hør og kom hende til Hjælp, da hun raabte om det. Hun benægtede.

Ligeledes fyldtes en Masse Blade i Protokollen med Vidneforhør ang. den strandede svenske Skipper Søderberg. Bjergerne vidner enstemmig, at Søderberg laaser sig inde i Kahytten og ikke var at faa i Tale. Styrmanden sagde, at han havde Myndighed over Skib og Ladning og aftalte at give Rug af Ladningen i Bjergeløn. En Del Rug blev kastet i Havet for at lette Skibet, men det meste heraf opfangedes af Baade ved Skibssiden. Efter at Skibet var bragt flot, solgte Styrmanden videre af Ladningen til hvem, der vilde købe.

Senere anklagede Skipper Søderberg Allingeboerne for at have stjaalet Rug af hans Ladning uden hans Vidende og Vilje. Borgerne havde tiltvunget sig Adgang til Skibet, og Mandskabet maatte værges sig med en Sabel og et Gevær. Styrmanden og hele hans Mandskab vidnede ganske i Overensstemmelse med deres Skipper. Vidneudsagnene stod saaledes overordentlig skarpt mod hinanden, hvorved der opstod en langvarig Retssag som dog i Hovedsagen endte med en delvis Sejr for Borgerne.

31. Aug. 1807. Jørgen Koefoed Hammersholm har overfaldet Fyrinspektør Petersen (døde 1818) med Skældsord og Slag, saa han maatte flygte ind til Hans Jacobsen Vinberg i Sandvig; senere bankede han paa hos Toldbetjent Grønbech, der var gaaet i Seng, men stod op og hørte paa Fyrinspektørens Klage.

1808. Fyrinspektøren anmelder Smed Herstedes Søn i Sandvig for at have taget Kul fra Fyret. Kullene var lagt til Side, fordi de var brugt en Gang, men var ikke helt udbrændt. Anders Hersted var paa Hammeren for at rive Lyng, men tog Kullene i sin Pose i Stedet. Anders Hersted var født paa Herregaarden Bellop i Skaane, Sagen hævedes af Retten, som fandt, at Fyrinspektørens Revselse af Drengen paa Stedet kunde gaa for passende Straf.

Frederik Poulsen har i nogen Tid opholdt sig i Allinge under Navn af Skolemester uden at have anmeldt sig for Byfogden. Det befrygtes, at han vil komme til at ligge det offentlige til Byrde. Han er 40 Aar gammel, født i Svaneke han skriver for Embedsfolk og holder Skole for Børn, har en Tid boet hos Jørgen Koefoed og Kaptajn Alling og undervist deres Børn i Regning og Skrivning. Det tillades ham at opholde sig i Birket, saafremt han til Mikkelsdag kan møde med Attest paa, at han er duelig, og saafremt han opfører sig anstændigt og foregaar Ungdommen med et godt Eksempel.

Han meldte sig ikke Mikkelsdag 1808, men opholdt sig alligevel i Birket i hele 2 Aar, deraf dog nogen Tid i Tejn, men mest i Allinge. 27 Febr. 1810 tiltales han herfor, og fordi han har skrevet Klager for Almuen (for 2 Soldater), hvorved han har overtraadt Bestemmelsen af 23. Jan. 1750 ifl. hvilken dette er forbudt, naar der ikke er Øvrighedens Tilladelse.

Han skal slippe for videre Tiltale, saafremt han inden 3 Solemærker forlader Nørre Herreds Jurisdiktion.

Fortsættes.

Dyr, der arver.

—o—

Der er et langt Spring fra at belønne sin Hund med et Klap eller en god Bid til at gøre den til Arving af en stor Pengesum, men i Virkeligheden er det kun en Gradsforskel, og for Hunden er den øjeblikkelige Tak maaske mest værd.

Og man kan vist heller ikke være i Tvivl om, at Regimentshunden Bob hellere vilde have et godt Kødben overrakt, da den vendte tilbage fra Felttoget i Afghanistan, end den Medalje, som Dronning Victoria med egen Haand anbragte om dens Hals, ligesom Lord Roberts Stridshest, da den vendte tilbage fra samme Felttog, hellere vilde have haft et Stykke Sukker end Kabulmedaljen med Stjerne.

Den berømte St. Bernhardtshund „Barry“ blev pensioneret af Byen Bern, saa den var sikret gode Dage for Resten af sit Liv.

Det samme var Tilfældet med en Karpe, skønt den næppe havde gjort sig særlig fortjent. Det var en Mand i Lucca, der i 1824 testamenterede hele sin Formue til en Karpe, som han havde haft i sin Fiskedam i 20 Aar. Der fortælles at Karpen lever endnu.

Katte bliver ikke saa sjældent Arvinger. En Dame ved Navn Roquemont testamenterede, hvad hun ejede til sine 32 Katte, og en amerikansk Forlægger efterlod en sort Kat, som han holdt meget af, 3600 Kr.

En Dame i London, Frøken Hunter, testamenterede sin Papegøje 200 Pd. Sterling.

Man skulde tro, at Domstolene vilde omstøde den Slags taabelige Testamenter, naar Arvingerne klagede, men i England og Amerika er det ikke Tilfældet.

— Jeg hører, du har faaet en lille Bror, hvad hedder han?
— Det ved jeg ikke, vi kan ikke forstaa et Ord af, hvad han siger!

Regninger, Meddelelser, Konvolutter, Brevpapir, Kvitteringer,

og iøvrigt alle Tryksager til Forretningsfolk, Foreninger og private leveres billigt fra

Allinge Bogtrykkeri.

**Bornholms
Spare- og Laanekasses**

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten paa Indskud er paa 3 Mdrs Opsigelse 3,5 pCt. p. a. Alm. Sparekassetilkaar 3 — — Boxer udlejes.

Alle Tryksager

saasom

Regninger, Meddelelser, Konvolutter,
Dags-Dato, Vekselblanketter,
Visitkort og Takkekort
Love og Beguskaaber,
Sange og Salmer,
Medlemskort

leveres bedst og billigst fra

Allinge Bogtrykkeri.

Tegn Abonnement paa Nordbornholm

Den Krone, Bladet koster pr. Kvartal, godtgøres ved Avertering indenfor samme Tidsrum, og gør det muligt for os at vinde nyt Opland.

.....

Hver enkelt Egn har Interesse af at have et Blad, hvori man under et kan faa Egnens Beboere i Tale. Derfor er alle Foreninger og i det hele taget alle Averterende interesserede i at „Nordbornholm“ faa saa stor en Udbredelse som mulig. —

.....

Averterende, der tegner Annoncer for hele Kvartalet, opnaar en betydelig ekstra Rabat.

Mangler De en god Idé ved Udkast til en virksom Reklame? Vi er altid til Tjeneste med gode Raad og billigste Pristilbud.

Nødde-Kul

er nemt og billigt Brændsel — ogsaa til at blande med Cinders og Koks! Vi har paa Lager foruden Nøddekul:
Engelske Ovnkul
Tyske do.
Westfalske Cinders
Brunkuls Briketter
i de bedste Kvaliteter til billigste Priser. Køb derfor Deres Brændsel i

Nordlandets Handelshus

Udsalget begyndte Fredag d. 18.

Sko for Herrer, Damer og Børn til smaa Priser.

Børne-Gummistøvler fra 1,85.

Paa alle kurante Varer gives **10 pCt.**

Skotøjsforretningen CENTRAL

Vi maa have Bestillinger 1935 over

Kløver-, Græs- og Roefrø

snarest mulig, for at kunne sikre Levering af bedste Sorter.

Kunstgødning og Gødningsskalk

bedes forudbestilt i

Nordlandets Handelshus.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende paa Annoncer paa de tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemmeste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Islandsk Lammekød

er igen hjemkommen.

Kvaliteten er Top-fin!

E. M. BECH.

Tlf. 10.

Averter i NORDBORNHOLM